

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายของการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง กระบอกสุบลมสองทางสำหรับพนักงาน บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด ปี 2552 จำนวน 196 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด ปี 2552 ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) เป็นพนักงานตัวแทนจากทุกแผนกที่ได้รับการคัดเลือกจากพื้นฐานความรู้ในการปฏิบัติงานด้านนิวแมติกส์ แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง กระบอกสุบลมสองทางสำหรับพนักงาน บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง กระบอกสุบลมสองทางสำหรับพนักงาน บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด เป็นแบบทดสอบ 4 ตัวเลือก
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของพนักงานที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ คือ 5) มากที่สุด 4) มาก 3) ปานกลาง 2) น้อย 1) น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องกระบอกสุบลมสองทาง สำหรับพนักงาน บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของพนักงานที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องกระบอกสุบลมสองทางสำหรับพนักงาน บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด

ภาพ 4 ขั้นตอนการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผู้วิจัยได้ออกแบบขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาการสร้างหลักสูตร กระบอกสุบลมสองทาง
2. กำหนดเนื้อหา เรื่องกระบอกสุบลมสองทาง
3. กำหนดหน่วยการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์

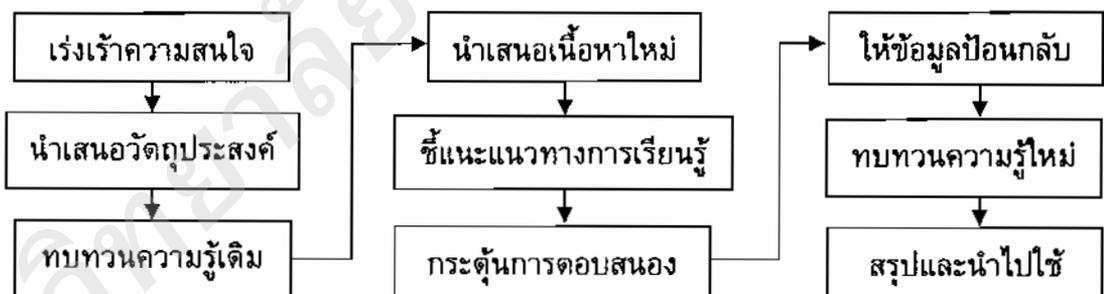
ช่วยสอน ดังนี้

- 3.1 โครงสร้างพื้นฐานของระบบนิวแมติกส์
- 3.2 นำเสนอเนื้อหาหน้าที่และหลักการทำงานของกระบอกสูบลมสองทาง
- 3.3 ความชำรุดบกพร่องเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับกระบอกสูบลม
- 3.4 หลักการตรวจเช็คกระบอกสูบลมสองทาง
4. ศึกษาทฤษฎีและหลักการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยมีรายละเอียดดังนี้

การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

- 4.1 ขั้นตอนการเตรียม
- 4.2 ขั้นตอนการออกแบบบทเรียน
- 4.3 ขั้นตอนการเขียนผังงาน
- 4.4 ขั้นตอนการสร้างแผ่นเรื่องราว
- 4.5 ขั้นตอนการสร้าง เขียนโปรแกรม
- 4.6 ขั้นตอนการผลิตเอกสารประกอบการเรียน
- 4.7 ขั้นตอนการประเมินผลและแก้ไขบทเรียน

ใช้หลักการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามแนวคิดของโรเบิร์ต กายเอ เพื่อให้มีลำดับขั้นตอนการเรียนรู้เหมือนการเรียนการสอนปกติดังภาพ

ภาพ 5 การออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามแนวคิดของโรเบิร์ต กายเอ
ที่มา : (อำนาจ เดชชัยศรี, 2549, หน้า 111)

ในการศึกษาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนใช้หลักการเรียนรู้แบบศึกษาด้วยตนเอง

5. ออกแบบและสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเนื้อหา เรื่องกระบอกสูบลมสองทางสำหรับพนักงาน บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด

5.1 ออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบโปรแกรมเพื่อการสอน

5.2 ออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในแต่ละกรอบเป็นผังงาน (flowchart) เพื่อนำเสนอวิธีการ ลำดับขั้นตอน โครงสร้างและข้อมูลในการศึกษาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ดังนี้

5.2.1 ขั้นตอนที่ 1 เร่งเร้าความสนใจ

- 5.2.2 ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอวัตถุประสงค์
- 5.2.3 ขั้นตอนที่ 3 ทบทวนความรู้เดิม
- 5.2.4 ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอเนื้อหาใหม่
- 5.2.5 ขั้นตอนที่ 5 ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้
- 5.2.6 ขั้นตอนที่ 6 กระตุ้นการตอบสนอง
- 5.2.7 ขั้นตอนที่ 7 ให้ข้อมูลป้อนกลับ
- 5.2.8 ขั้นตอนที่ 8 ทบทวนความรู้ใหม่
- 5.2.9 ขั้นตอนที่ 9 สรุปและนำไปใช้

5.3 เขียนรูปแบบบทเรียนในแต่ละกรอบเป็นแผ่นเรื่องราว (storyboard) เป็นการเขียนรายละเอียดการแสดงผลบนจอภาพเกี่ยวกับข้อความอักษร สีพื้น ภาพ เสียง การอธิบาย ภาพการบอกจังหวะ การปรากฏ ภาพ เสียง ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเทคนิคพิเศษต่าง ๆ

6. เขียนโปรแกรมทำโดยนำแผ่นเรื่องราว (storyboard) ที่ออกแบบไว้มาเขียนลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

7. สร้างคู่มือการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องกระบอกสุบลมสองทาง สำหรับพนักงาน บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด ประกอบด้วย

- 7.1 คู่มือการเรียนรู้
  - 7.1.1 รายละเอียดทั่วไป
  - 7.1.2 คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่จำเป็น
  - 7.1.3 การติดตั้งบทเรียน
  - 7.1.4 การใช้งานบทเรียน

8. การตรวจสอบเนื้อหาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้านภาษา ด้านกราฟิกและรูปแบบการนำเสนอโปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเมินเพื่อแก้ไขปรับปรุงก่อนทดลองใช้

9. นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับพนักงาน บริษัท ปูนซิเมนต์ (ท่าหลวง) จำกัด ที่ไม่เคยเรียนเรื่องกระบอกสุบลม

9.1 ทดลองแบบรายบุคคลกับพนักงานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ทำการทดลองโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้น จากนั้นสังเกตและสอบถามเกี่ยวกับความชัดเจน ขนาด สี การเคลื่อนไหวของตัวอักษร ภาพ ความหมายของปุ่มหรือรายการต่าง ๆ และความชัดเจนของภาษาที่สื่อกับพนักงานโดยผู้วิจัยได้บันทึกและสังเกตพฤติกรรมในขณะที่ทดลองและสอบถามปัญหา ซึ่งพบว่าพนักงานให้ความสนใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นอย่างดี

9.2 ทดลองแบบกลุ่มย่อยกับพนักงานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุง จากการทดลองแบบรายบุคคลมาแล้ว ได้ค่าประสิทธิภาพ 79.60/80.50 นำผลที่ได้จากการทดลองมาแก้ไขปรับปรุงบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

9.3 ทดลองภาคสนามกับพนักงานจำนวน 30 คน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงมาจากการทดสอบแบบกลุ่มย่อยแล้ว นำผลคะแนนระหว่างเรียนและหลังเรียนไปหาประสิทธิภาพได้ค่า 82.00/83.50 ทำการแก้ไขปรับปรุงบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนก่อนนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

10. นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ปูนซิเมนต์ (ท่าหลวง) จำกัด เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู เนื้อหา คู่มือการวัดผลประเมินผล วิธีการสร้างแบบทดสอบ และเขียนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด ศึกษาจุดประสงค์ ขอบเขตเนื้อหา เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยยึดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นหลัก

2. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ซึ่งใช้ในการทดสอบก่อนและหลังการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยพิจารณาความสอดคล้องรายชื่อของแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item objective congruence) แล้วนำข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50–1.00 นำมาสร้างแบบทดสอบ

4. นำแบบทดสอบไปทดสอบกับพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ

5. ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบที่พนักงานทำ โดยให้คะแนน 1 คะแนนสำหรับข้อสอบที่ตอบถูก และให้ 0 คะแนนสำหรับข้อที่ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 คำตอบ

6. นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ เพื่อหาค่าความยากง่ายของข้อสอบ (p) อยู่ระหว่าง 0.50–0.77 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.27–0.53

7. นำแบบทดสอบไปทดสอบกับพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีความรู้เรื่องกระบอกสูบลมสองทาง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของพนักงานที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของพนักงานที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาตำราและเอกสารที่เกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ
2. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของพนักงานที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3. เสนอเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ คือ 5) มากที่สุด 4) มาก 3) ปานกลาง 2) น้อย 1) น้อยที่สุด เสนอแบบสอบถามความพึงพอใจต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยใช้วิธีประเมินความสอดคล้อง IOC (index of item – objective congruence) จากนั้นนำคะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

คะแนนของข้อคำถาม กำหนดคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ในการวิเคราะห์ระดับคะแนนเฉลี่ย ของข้อคำถามแต่ละข้อได้ใช้เกณฑ์กำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยไว้เพื่อสะดวกในการแปลความหมาย ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง ความพึงพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง ความพึงพอใจน้อย

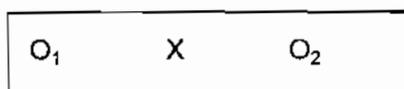
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง ความพึงพอใจน้อยที่สุด

4. นำแบบสอบถามความพึงพอใจ ไปหาค่าความเชื่อมั่นกับพนักงานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) โดยใช้สูตรครอนบาค (cronbach) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2544, หน้า 278-279)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (pre-experimental design) โดยใช้การวิจัยแบบ one group pretest posttest design ซึ่งมีรูปแบบการวิจัย คือ มีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนการทดลอง (O_1) หลังจากจัดกระทำตามโปรแกรม (X) แล้วทำการทดสอบหลังการทดลอง (O_2) (พิชิต ฤทธิจรรยา, 2544, หน้า 161)

O_1 หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง

X หมายถึง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

O_2 หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการดังนี้

1. นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องกระบอกสุบลมสองทางสำหรับพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด ที่สร้างขึ้นติดตั้งลงในเครื่องคอมพิวเตอร์
2. นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอน ดังนี้
  - 2.1 ผู้วิจัยอธิบายการศึกษาด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้พนักงานเข้าใจ
  - 2.2 ให้พนักงานทำแบบทดสอบก่อนเรียน
  - 2.3 ให้พนักงานเรียนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ละหน่วย
  - 2.4 ให้พนักงานทำแบบทดสอบหลังเรียน
  - 2.5 นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
3. ศึกษาความพึงพอใจของพนักงานที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้แบบสอบถามวัดความพึงพอใจ
4. วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องกระบอกสุบลมสองทางสำหรับพนักงาน บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัด โดย คำนวณค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ พนักงานฝ่ายผลิต บริษัทปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัดก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องกระบอกสุบลมสองทางโดยใช้ค่าสถิติทดสอบ (t-test dependent)

3. ศึกษาความพึงพอใจ ของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ท่าหลวง) จำกัดที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องกระบอกสุบลมสองทาง โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) โดยคำนวณจากสูตร (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2544, หน้า 267)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ X แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.2 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 79)

$$\text{สูตร } S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนพนักงานกลุ่มตัวอย่าง

1.3 สถิติที่ใช้ในการหาความตรงตามเนื้อหา (ชาตรี เกิดธรรม, 2544, หน้า 101)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index or Item – Objective Congruence)

$$\frac{\sum R}{N} \quad \text{คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ}$$

$$N \quad \text{คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}$$

1.4 สถิติที่ใช้สำหรับการหาค่าความยากง่าย (difficulty) (ล้วน สายยศ, และ
อังคณา สายยศ, 2538, หน้า 210)

$$\text{สูตร} \quad P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P คือ ค่าความยากง่าย
 R คือ จำนวนคนที่ทำข้อสอบถูก
 N คือ จำนวนคนที่ทำข้อสอบทั้งหมด

1.5 สถิติที่ใช้ในการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (discrimination) (ล้วน
สายยศ, และ อังคณา สายยศ, 2538, หน้า 211)

$$\text{สูตร} \quad r = \frac{R_U - R_L}{N}$$

เมื่อ r คือ อำนาจในการจำแนก
 R_U คือ จำนวนคนที่ทำข้อสอบถูกในกลุ่มเก่ง
 R_L คือ จำนวนคนที่ทำข้อสอบถูกในกลุ่มอ่อน
 N คือ จำนวนคนที่ทำข้อสอบทั้งหมดทั้งกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

1.6 สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR-20 (ล้วน
สายยศ, และ อังคณา สายยศ, 2538, หน้า 198)

$$\text{สูตร} \quad r_u = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_i^2} \right]$$

เมื่อ r_u คือ ความเชื่อมั่น
 n คือ จำนวนข้อสอบ
 p คือ สัดส่วนที่คนตอบข้อสอบถูกในแต่ละข้อ
 (จำนวนคนทำถูก/จำนวนคนทำทั้งหมด)

q คือ สัดส่วนที่คนตอบข้อสอบผิดในแต่ละข้อ (I-p)

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

1.7 สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) โดยใช้สูตร ครอนบาค (Cronbach) (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2544, หน้า 278-279)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum S_i^2}{S_i^2} \right]$$

เมื่อ α คือ สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n คือ จำนวนข้อคำถาม

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (ล้วน สายยศ, และ อังคณา สายยศ, 2538, หน้า 74)

$$\text{สูตร } E_1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A}} \times 100$$

$$\text{สูตร } E_2 = \frac{\sum F}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ คะแนนเฉลี่ยของพนักงานที่ตอบถูกจากการทำแบบทดสอบระหว่างการเรียนคิดเป็นร้อยละ

E_2 คือ คะแนนเฉลี่ยของพนักงานที่ตอบถูกจากการทำแบบทดสอบหลังการเรียนคิดเป็นร้อยละ

$\sum X$ คือ คะแนนรวมที่ตอบถูกของแบบทดสอบระหว่างเรียน

$\sum F$ คือ คะแนนรวมที่ตอบถูกของแบบทดสอบหลังเรียน

A คือ คะแนนเต็มของแบบทดสอบระหว่างเรียน

B คือ คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N คือ จำนวนพนักงาน

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อน และหลังการเรียนรู้ใช้ค่าสถิติทดสอบ (t-Test dependent) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 165)

$$\text{สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ $\sum D$ คือ ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบหลังการ学习与คะแนนก่อนการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

$\sum D^2$ คือ ผลรวมของกำลังสองของความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบหลังการ学习与คะแนนก่อนการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

N คือ จำนวนพนักงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง